

REVIDERT RETTSINSTRUKS FOR OSLO KOMMUNE

Sammendrag:

Rettsinstruksen ble vedtatt av bystyret i sak 10/01. Den omfatter blant annet kravene til juridisk saksutredning, regler om kvalitetssikring av juridiske vurderinger, bistand fra Kommuneadvokaten, regler om fullmakt i erstatningssaker og andre rettstvister, og organisatoriske rammer for Kommuneadvokaten.

Rettsinstruksen gjelder både for den ordinære saksbehandlingen i kommunens linjeorganisasjon og for håndtering av rettssaker. Det er et ledelsesansvar å sørge for at ansatte har tilstrekkelig kjennskap til innholdet, samt juridisk kunnskap og kapasitet til å følge opp instruksen.

Byrådet foreslår å revidere kommunens rettsinstruks med fullmakter, som et ledd i arbeidet med regelverksgjennomgang og forenkling. Reglene i gjeldende instruks foreslås i all hovedsak videreført, men det har i tillegg vært en målsetning å nedfelle praksis og regulere enkelte uavklarte spørsmål. Det er derfor foreslått noen nye bestemmelser og gjort endel mindre materielle endringer. De grunnleggende hensynene ved revisjonen har likevel vært klargjøring av bestemmelser og økt brukervennlighet. De fleste endringene er som følge av dette av språklig og redaksjonell art.

Saksfremstilling:

Krav til juridisk saksutredning

Oslo kommune skal avklare og ivareta sine rettslige og økonomiske interesser og forpliktelser. Det gjelder også overfor staten og statlige virksomheter dersom det oppstår interessekonflikter eller uenighet. For at virksomhetene skal opptre korrekt overfor innbyggere, andre offentlige virksomheter og næringsliv, må de være i stand til å gjøre seg opp egne oppfatninger om tolkningen av rettslige spørsmål, eventuelt med bistand fra byrådsavdelingene. Dette nødvendiggjør at virksomhetene har tilstrekkelig juridisk kompetanse og ressurser internt.

Kravene til juridisk saksutredning følger av instruks for virksomhetsstyring i Oslo kommune, vedtatt av byrådet i sak 1070/15, av kommunens juridiske strategi, vedtatt av bystyret i sak 466/05, og er nå også foreslått tatt inn i rettsinstruksen punkt 3. Formålet med bestemmelsen er å understreke at den enkelte virksomhet må være i stand til å foreta korrekt juridisk saksbehandling og ivareta kommunens rettslige posisjoner. Hva som er korrekt saksbehandling, er nærmere regulert gjennom lov/forskrift på det enkelte område og kan også følge av kommunalt regelverk.

Behov for juridisk kompetanse er særlig aktuelt ved saksforberedelsen før det treffes et vedtak eller inngås en avtale. I en del saker vil juridiske vurderinger være nyttige og nødvendige også på et langt tidligere stadium i prosessen, for eksempel ved utarbeidelse av kontraktstrategi, eller konkurransegrunnlag. Dersom det ikke ses hen til juridiske

konsekvenser av ulike alternativer når det tas grunnleggende strategivalg, kan hele den påfølgende utrednings- og beslutningsprosessen komme skjevt ut eller feile. Ledelsesansvaret inkluderer derfor at juridiske vurderinger foretas på riktig tidspunkt i saks- og utredningsprosessene.

Virksomheter som ikke selv har juridisk kompetanse, bør søke bistand hos overordnet byrådsavdeling, eventuelt hos annen virksomhet med særlig kompetanse på det aktuelle området (for eksempel Utviklings- og kompetanseenheten i anskaffelsesspørsmål, Byrådsavdeling for finans i arbeidsgiverspørsmål og merverdiavgiftsrettslige spørsmål, Eiendoms- og byfornyelsesetaten i spørsmål om fast eiendom, og Byrådslederens kontor i forvaltnings- og offentligrettslige spørsmål) eller hos Kommuneadvokaten. Virksomheter skal benytte egen juridisk kompetanse før Kommuneadvokaten bringes inn. Eventuell bistand fra andre advokater enn Kommuneadvokaten, må avklares med Kommuneadvokaten, jf. punkt 4.

Henvisning til og bruk av Kommuneadvokatens uttalelser

Den enkelte virksomhet har et selvstendig ansvar for å foreta korrekt juridisk saksbehandling og ivareta kommunens rettslige posisjon. Kommuneadvokaten er virksomhetens rådgiver, og ikke en beslutningstaker eller saksbehandler. Det er den enkelte virksomhet som er sakseier, og den har et selvstendig ansvar for å treffe avgjørelser og begrunne disse. At Kommuneadvokaten har vurdert en sak, er i seg selv ikke noe relevant argument for en avgjørelse, og det skal derfor ikke vises til at Kommuneadvokaten har vurdert saken som en del av virksomhetens begrunnelse utad. Virksomheten står imidlertid fritt til å bygge sin begrunnelse på vurderingene og argumentasjonen i Kommuneadvokatens uttalelse.

I noen tilfeller er likevel formålet med å innhente Kommuneadvokatens uttalelse å få en uholdt vurdering av et forhold, for eksempel en habilitetsvurdering. I slike tilfeller kan det vises til at Kommuneadvokaten har vurdert saken. Der det er meningen at Kommuneadvokatens uttalelse skal være offentlig, skal Kommuneadvokaten opplyses om det på forhånd. Håndtering av innsynsbegjæringer i Kommuneadvokatens uttalelser er nærmere omtalt i punkt 6 i forslag til revidert instruks.

Fullmakter

Utgangspunktet etter kommuneloven, er at det er bystyret som har beslutningsmyndighet i kommunen, med mindre noe annet følger av lov eller bystyret har delegert myndigheten. Rettsinstruksen inneholder enkelte fullmakter som bystyret har delegert til finanskomiteen og byrådet innenfor rettsinstruksens rammer. Med mindre bystyret har bestemt noe annet, eller lov setter skranker, kan byrådet delegere sin fullmakt videre.

Fullmaktene har vært beløpsmessig begrenset, og hensikten var å regulere dem årlig i henhold til endringer i konsumprisindeksen. Siste regulering fant sted i 2014. Det foreslås nå å knytte beløpsgrensene til grunnbeløpet (G) slik at de justeres automatisk årlig.

I sak 1534/01 videredelegerte byrådet deler av myndigheten til byrådene, til styret i kommunale foretak og til etatssjef/bydelsdirektør. Byrådet ser for seg å delegere flere av fullmaktene som gis i revidert rettsinstruks med ikrafttredelse samtidig som instruksen.

Fullmakt til å saksbehandle krav før det reises et søksmål – herunder treffe saksforberedende beslutninger, for eksempel utsettelse av søksmålsfrist, ligger etter alminnelige fullmakter til den virksomheten som har fullmakt til saksområdet.

Bruk av eksterne advokater

Det følger av forslag til rettsinstruksen punkt 4 at virksomhetene har rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten når de har behov for advokatbistand. Unntaksvis, og på nærmere vilkår, er det åpnet for at kommunen kan benytte ekstern advokat i tillegg til eller i stedet for Kommuneadvokaten. Dette gjelder også juridiske utredninger av kommunens rettslige posisjon fra engasjerte rådgiveres/konsulenters advokater. Rettsinstruksen er ikke til hinder for at kommunens rådgivere innhenter bistand fra sine faste advokatforbindelser eller andre om hvordan *konsulenten* skal håndtere sitt oppdrag for kommunen, men det kreves Kommuneadvokatens samtykke dersom eksterne advokater skal gi råd til kommunen om kommunens forhold via konsulenter.

Det er kun Kommuneadvokaten, byrådet eller forretningsutvalget som kan beslutte at det skal engasjeres ekstern advokat.

Bakgrunnen for at virksomhetene har rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten er for det første å unngå at det oppstår interessekonflikter, eller at det gis motstridende råd til kommunens virksomheter. Videre har det vært lagt til grunn at kommunen økonomisk er best tjent med å ha et eget advokatkontor med fast ansatte advokater. At alle kommunens rettstvister og kompliserte rettsspørsmål er samlet hos ett fagmiljø i kommunen, sikrer også enhetlig håndtering av de rettslige spørsmålene som oppstår. Historisk har dette vært en god ordning for kommunen, og Kommuneadvokaten rekrutterer regelmessig svært kompetente advokater/advokatfullmektiger.

Nedenfor følger forslag til revidert rettsinstruks med merknader som forklarer de foreslåtte endringene. Revisjonen er utført i samarbeid med Kommuneadvokaten. Virksomhetene har hatt utkast på høring, og innspillene (vedlagt) er vurdert og i hovedsak innarbeidet.

DEL 1 Juridisk arbeid i kommunen

Punkt 1 Formål og virkeområde

Rettsinstruksens formål er å bidra til at Oslo kommunes brukere og ansatte sikres riktig og effektiv myndighets- og tjenesteutøvelse, at enkeltmenneskers lov- og konvensjonsfestede rettigheter sikres og at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas best mulig.

Alle ansatte, ombud og andre med kommunale verv som behandler en sak er ansvarlig for å etterleve rettsinstruksen.

Til punkt 1:

Ordlyden i gjeldende instruks punkt 1 første avsnitt er i hovedsak foreslått videreført. I stedet for at «*enkeltmenneskers lov- eller konvensjonsfestede rettigheter ikke krenkes*» foreslås det nå at «*enkeltmenneskers lov- eller konvensjonsfestede rettigheter sikres*». Dette er for å få en positiv regulering av kommunens forpliktelser fremfor dagens negative avgrensning. Det er ikke meningen å endre bestemmelsens innhold.

Rettigheter kan også følge av kommunalt regelverk, for eksempel forskrifter.

I andre avsnitt er det kun gjort noen språklige endringer. I någjeldende instruks het andre avsnitt: «*Plikter som etter instruksen påhviler kommunal virksomhet, påhviler alle ansatte, ombud og innehavere av andre kommunale verv som behandler vedkommende sak*».

Punkt 2 Begrepsforståelse

I denne instruks menes med:

- **Kommunen:** Alle organisatoriske enheter som er en del av rettssubjektet Oslo kommune
- **Virksomhet:** Enhver virksomhet (etat, kommunalt foretak, bydel) som er en del av rettssubjektet Oslo kommune. I denne instruks regnes også den enkelte byrådsavdeling og kollegiale organer som kommunal virksomhet.

Til punkt 2:

Det er ikke gjort noen innholdsmessige endringer i punkt 2.

Punkt 3 Virksomheters plikt til å foreta juridisk saksutredning

Alle virksomheter plikter å påse at også de juridiske sider ved en sak, herunder avtalerettslige, forvaltningsrettslige, anskaffelses-/statsstøtterettslige og merverdiavgiftsrettslige forhold, er tilstrekkelig utredet før avgjørelse fattes eller kontrakt inngås.

Virksomheten skal ha eller innhente tilstrekkelig kompetanse til å ivareta korrekt saksbehandling og til å ivareta kommunens rettslige posisjon, herunder også privatrettslig posisjon. Virksomhetene skal benytte egen juridisk kompetanse før Kommuneadvokaten bringes inn.

Til punkt 3:

Første avsnitt er en videreføring av gjeldende rettsinstruks, bortsett fra at det er lagt til at også anskaffelses-/statsstøtterettslige og merverdiavgiftsrettslige forhold må være tilstrekkelig utredet.

Andre avsnitt er nytt, men tilsvarende bestemmelsen i punkt 5.3.3 i Instruks for virksomhetsstyring i Oslo kommune. I tillegg er det presisert at virksomhetene skal benytte seg av egen juridisk kompetanse før Kommuneadvokaten bringes inn. Selv om kommunens virksomheter har rett (og plikt) til å benytte Kommuneadvokaten når de trenger advokatbistand, er det et viktig prinsipp i kommunen at virksomhetene først skal utrede saken selv.

Punkt 4 Advokatbistand i kommunen

Virksomheter som utenfor og i rettssak trenger advokatbistand, har rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten prosederer alle rettssaker der kommunen er part. Når Kommuneadvokaten har et prosessoppdrag for kommunen, skal all kontakt og korrespondanse med motparten i anledning saken avklares med Kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten har prosessfullmakt for kommunen. Prosessfullmakten omfatter også de prosesshandlinger som er nevnt i domstoloven § 193 andre ledd.

Virksomheter kan kun benytte ekstern advokat med Kommuneadvokatens samtykke. Dette gjelder også oppdrag som går ut på å utrede kommunens rettslige posisjon, og som tildeles gjennom engasjerte rådgivere og utføres av deres advokatforbindelser.

Dersom det er gitt samtykke til å benytte ekstern advokat, skal oppdraget tildeles i samråd med Kommuneadvokaten.

Byrådet og forretningsutvalget kan selv beslutte å engasjere ekstern advokat uten å innhente Kommuneadvokatens samtykke, og å gi vedkommende advokat prosessfullmakt, herunder fullmakt som nevnt i domstolloven § 193 andre ledd.

Kommuneadvokaten kan i den enkelte rettssak eller for typer av rettssaker samtykke i at virksomheter ved ansatt jurist eller jordskifte kandidat selv prosederer rettssaker der kommunen er representert ved vedkommende virksomhet. All egenprosedyre skal skje i samsvar med eventuelle føringer fra Kommuneadvokaten.

Etter samtykke fra Kommuneadvokaten, kan jurister med advokatbevilling i Barne- og familieetaten opptre som advokat for Oslo kommune når de utfører prosessoppdrag i saker etter lov om barneverntjenester og lov om helse- og omsorgstjenester for Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Advokattittelen kan også benyttes dersom Kommuneadvokaten gir samtykke til at juristene hos Barne- og Familieetaten prosederer rettssaker (akuttsaker) for tingretten.

Til punkt 4:

Overskriften er endret fra «advokatbistand i kommunens rettssaker mv.» til «advokatbistand i kommunen». Formålet er å få bedre frem at Kommuneadvokaten skal og kan bistå kommunen i alle typer saker – ikke bare rettssaker.

Første og andre avsnitt viderefører innholdsmessig gjeldende rettsinstruks punkt 4 første og andre avsnitt.

Tredje og fjerde avsnitt er delvis nye. For det første presiseres det at Kommuneadvokaten har prosessfullmakt for kommunen. Dette er allerede gjeldende praksis. Henvisningen til domstolloven § 193 andre ledd innebærer at Kommuneadvokaten også kan ta i mot forkynnelser og meddelelser om anke mot dommer og kjennelser som avgjør en sak, om oppfriskning, gjenåpning og i anledning av fullbyrdelse av dom eller kjennelse. Stevninger, forliksklager og andre rettssaksdokumenter som starter en rettssak, må som i dag forkynnes for ordføreren, jf. domstolloven § 191.

Oslo kommune ved Kommuneadvokaten har inngått rammeavtaler om kjøp av advokattjenester innenfor merverdiavgiftsrett/merverdiavgiftskompensasjonsrett og entrepriserett. Begrunnelsen for dette er sammensatt. Innenfor merverdiavgiftsrett og merverdikompensasjonsrett er dette i første rekke begrunnet i et behov for spesialkompetanse på et komplisert fagområde. Når det gjelder større entreprisesaker er anskaffelsen begrunnet i en avveining mellom virksomhetenes behov for løpende juridisk bistand vs. hva som er riktig bruk av kompetansen og ressursene hos Kommuneadvokaten. Avrop på disse rammeavtalene foretas av Kommuneadvokaten etter en konkret vurdering av behovet i det aktuelle tilfellet. Virksomhetene har ikke selv anledning til å foreta avrop.

At det kreves samtykke fra Kommuneadvokaten for å engasjere ekstern advokat følger allerede av gjeldende rettsinstruks tredje avsnitt. I stedet for formuleringen i gjeldende rettsinstruks om at oppdraget til den eksterne advokaten skal «formidles via Kommuneadvokaten», heter det nå at «oppdraget tildeles i samråd med Kommuneadvokaten». Endringen er ment å tydeliggjøre at virksomhetens anskaffelse, bruk og styring av eksterne advokater skal skje i samråd med Kommuneadvokaten. Nytt er presiseringen av at det kreves samtykke også for å innhente juridiske utredninger av kommunens rettslige posisjon fra engasjerte rådgiveres advokater. Rettsinstruksen er ikke til hinder for at engasjert

rådgiver/konsulent innhenter råd fra sine advokatforbindelser om hvordan rådgiveren/konsulenten skal utføre *sitt oppdrag* for kommunen. Juridisk rådgivning til Oslo kommune, også i saker der innleid rådgiver/konsulent leder prosjektet for kommunen, skal imidlertid utføres av kommunens egne jurister, eventuelt Kommuneadvokaten. I grensetilfeller bør virksomheten rådføre seg med Kommuneadvokaten.

Femte og sjette avsnitt er en videreføring av gjeldende rettsinstruks punkt 4 tredje avsnitt. I femte avsnitt er det inntatt en delegasjonssperre, ved at det er tilføyd ordet «*selv*». Byrådet og forretningsutvalget kan dermed ikke delegere videre kompetansen til å engasjere ekstern advokat. Det er også presisert at ekstern advokat kan gis prosessfullmakt. Dette er ment som en kodifisering av praksis. I sjette avsnitt er uttrykket «*der kommunen ved vedkommende virksomhet er part*» endret til «*der kommunen er representert ved vedkommende virksomhet*» for å presisere at den enkelte virksomhet ikke selv kan være part i en rettssak.

Som følge av at Kommuneadvokaten prosederer kommunens rettssaker, vil jurister i virksomhetene som hovedregel ikke prosedere for kommunen.

Syvende avsnitt er nytt og er et særskilt unntak fra hovedregelen om bruk av advokattittel i kommunen. Jurister ved juridisk kontor i Barne- og familieetaten prosederer saker om vedtak etter lov om barneverntjenester og lov om helse- og omsorgstjenester for fylkesnemnda, og i noen tilfeller også slike saker for domstolene (akuttsaker). Bestemmelsen åpner for at dersom de ansatte fyller vilkårene for å være advokat, kan Kommuneadvokaten bestemme at de kan opptre som advokat på vegne av kommunen innen de nevnte sakstypene. Bestemmelsen er også ment å omfatte det å opptre som advokatfullmektig. Det fremgår at de kan prosedere slike saker for domstolene som advokat, men at dette på vanlig måte krever samtykke fra Kommuneadvokaten, i tråd med sjette avsnitt.

Utenfor de nevnte sakstypene, vil det ikke være anledning til å opptre som advokat på vegne av kommunen.

Punkt 5 Plikt og rett til å forelegge saker for Kommuneadvokaten

Virksomheter skal forelegge viktige og/eller prinsipielle rettslige spørsmål for Kommuneadvokaten.

Med mindre annet er avtalt med Kommuneadvokaten eller vedkommende byrådsavdeling, skal i tillegg følgende saker alltid forelegges Kommuneadvokaten:

- a) utformingen av alle kommunale standardkontrakter og standard kontraktsvilkår
- b) avtaler som reiser prinsipielle rettslige spørsmål eller som på viktige punkter fraviker fra vedtatte standardkontrakter eller standard kontraktsvilkår
- c) rettslige spørsmål i forbindelse med større omorganiseringer av kommunal virksomhet
- d) organisering av virksomhet i regi av andre rettssubjekter enn kommunen (aksjeselskap, stiftelser mv.)
- e) utforming av viktige kommunale regler (instrukser, forskrifter, reglementer osv.)
- f) saker som reiser forvaltningsrettslige spørsmål av prinsipiell karakter eller som det av andre grunner er behov for å avklare
- g) viktige utredninger fra interne arbeidsgrupper/komiteer som reiser rettslige spørsmål
- h) pre-notifikasjon og notifikasjon av støttetiltak/endringer til ESA

- i) prosessvarsel (søksmålsvarsel) som sendes virksomheten direkte og der det forventes at det vil komme stevning
- j) forelegg og administrative gebyr i prinsipielle saker som ilegges kommunen
- k) saker som reiser problemstillinger om merverdiavgiftsrett og merverdiavgiftskompensasjonsrett som gjelder store beløp, som reiser prinsipielle problemstillinger og/eller som antas å kunne berøre flere virksomheter

Følgende saker bør normalt forelegges Kommuneadvokaten:

- l) saker for Sivilombudsmannen, Tvisteløsningsnemnda i arbeidsforhold og saker for Diskrimineringsnemnda
- m) saker som gjelder mottak av gaver som har offentlig interesse

Virksomheter kan alltid forelegge andre saker for Kommuneadvokaten.

Foreleggelse for Kommuneadvokaten skal skje i tilstrekkelig god tid før avgjørelse eller kontraktsinngåelse, slik at Kommuneadvokaten kan foreta en forsvarlig vurdering av saken og eventuelle justeringer kan foretas.

Til punkt 5:

I denne bestemmelsen foreslås det enkelte endringer for å spesifisere nærmere hvilke saker som kan/skal/bør forelegges Kommuneadvokaten.

Av gjeldende rettsinstruks punkt 5 følger det at «*store, viktige og/eller prinsipielle saker, herunder også kontraktssaker, bør normalt forelegges for Kommuneadvokaten*», mens det i rundskriv 6/2014 side 2 tredje avsnitt heter at disse sakene «*bør alltid forelegges Kommuneadvokaten*». Fordi dette er saker som anses viktige for kommunens økonomi og styring, foreslås det i første avsnitt å videreføre rundskrivets formulering om at slike saker *skal* forelegges Kommuneadvokaten. Formuleringen «store» anses ikke å ha noen selvstendig verdi, og er derfor foreslått strøket.

Gjeldende rettsinstruks punkt 5 bokstavene a – g er videreført i andre avsnitt, men med den generelle tilføyelsen at unntak kan være avtalt med Kommuneadvokaten eller vedkommende byrådsavdeling i den enkelte sak eller for enkelte sakstyper. I bokstav b er det brukt begrepet «*avtaler*» i stedet for «*kontrakter*», siden avtalebegrepet etter alminnelig språkbruk gjerne oppfattes noe videre enn kontraktsbegrepet. Ved å bruke begrepet «avtale», omfattes også for eksempel samarbeidsavtaler med staten, organisasjoner og andre kommuner skal forelegges for Kommuneadvokaten dersom de reiser prinsipielle spørsmål. I bokstav b er det presisert at det kun er der avtaler «*på viktige punkter*» fraviker standardkontrakter eller standard kontraktsvilkår, at foreleggelsesplikten gjelder. At avtaler som reiser prinsipielle spørsmål skal forelegges Kommuneadvokaten følger allerede av første avsnitt.

Nytt er at det i bokstavene h – m er foreslått lagt til flere sakstyper som i utgangspunktet skal forelegges Kommuneadvokaten. Dette er sakstyper som også i dag normalt forelegges fordi de anses som viktige og/eller prinsipielle. Det anses likevel hensiktsmessig å klargjøre dette for sakstyper/problemstillinger som regelmessig forekommer. Bokstav h gjelder offentlig støtte som skal meldes ESA samt eventuell pre-notifisering av støttetiltak. Ved notifikasjon vil kommunens rolle være å bistå vedkommende statlig departement. Prosessvarsler etter tvisteloven § 5-2 (også kalt søksmålsvarsel) er noe annet enn et søksmål, og håndteres i dag i utgangspunktet av virksomhetene selv, med mindre de ber om bistand fra Kommuneadvokaten. Dersom det er sannsynlig at det vil komme en stevning i saken, bør Kommuneadvokaten kobles inn allerede i forbindelse med at det sendes svar på prosessvarselet. Forelegg (bokstav j) er i de fleste tilfeller av prinsipiell betydning, og er

derfor lagt til over listen av sakstyper som skal forelegges Kommuneadvokaten. Dersom kommunen ilegges et administrativt gebyr, for eksempel fra Datatilsynet, bør også dette forelegges Kommuneadvokaten dersom gebyret er høyt og/eller prinsipielt av andre grunner. Bokstav k er en gjengivelse av det som allerede følger av Rundskriv 11/2018 om Rutiner for juridiske avklaringer vedrørende merverdiavgiftsrett og merverdiavgiftskompensasjonsrett.

I et nytt tredje avsnitt er det foreslått tatt inn sakstyper som normalt bør forelegges Kommuneadvokaten. Det gjelder saker for Sivilombudsmannen, Tvisteløsningsnemnda i arbeidsforhold og Diskrimineringsnemnda, jf. bokstav l. Dette er saker som ofte berører flere virksomheter i kommunen og som kan reise prinsipielle spørsmål. Under høringen har enkelte virksomheter etterlyst klarere retningslinjer for når sakene normalt *bør* forelegges Kommuneadvokaten. Det siktes særlig til saker som reiser rettslige uavklarte spørsmål eller problemstillinger som typisk kan berøre flere virksomheter. Saker som ikke reiser rettslige spørsmål, typisk klager over lang saksbehandlingstid, vil det normalt ikke være noen grunn til å forelegge for Kommuneadvokaten. Det er viktig at kommunen argumenterer ensartet overfor kontroll- og tvisteløsningsorganer, og dette kan også begrunne at saken bør forelegges Kommuneadvokaten for vurdering. Også saker der kommunen mottar gaver som har offentlig interesse (bokstav m) er det grunnlag for å forelegge saken for Kommuneadvokaten. I mange tilfeller vil dette også være saker som er prinsipielle, men ikke alltid. Mottak av gaver kan reise rettslige problemstillinger som ikke alltid er innlysende for virksomheten (for eksempel habilitet, statsstøtte, motytelse, vilkår og fullmaktsforhold).

Det er foreslått et nytt fjerde avsnitt, hvor det er presisert at også andre saker kan forelegges Kommuneadvokaten. Den enkelte virksomheten må selv vurdere om den har behov for bistand.

Tanken bak andre til fjerde avsnitt sett i sammenheng er å klargjøre for virksomhetene når de skal, bør og kan forelegge spørsmål for Kommuneadvokaten. Rettsinstruksen vil samtidig være egnet til å styre Kommuneadvokatens prioriteringer av arbeidsoppgaver ved ressursknapphet og/eller der flere saker haster.

Adgangen til å forelegge saker for Kommuneadvokaten gjelder også for bystyrets organer. Dette er i tråd med dagens praksis.

Femte avsnitt om at foreleggelse for Kommuneadvokaten skal skje i god tid før avgjørelse eller kontraktsinngåelse, er dels en videreføring og dels et tillegg til formuleringen i gjeldende rettsinstruks punkt 5 første avsnitt første setning. Dette er tatt inn i et eget avsnitt og gjort generelt. Avsnittet er ment som et viktig signal til virksomhetene om at foreleggelse for Kommuneadvokaten må legges inn i planleggingen. Dersom saker oversendes Kommuneadvokaten for sent, kan det innebære at kommunens rettslige posisjon svekkes for eksempel fordi forhandlinger om en kontrakt er kommet så langt at det er vanskelig å få gjennomslag for innspill fra Kommuneadvokaten.

Punkt 6 Korrespondanse med og bruk av Kommuneadvokatens uttalelser

Kommuneadvokaten har taushetsplikt, jf. straffeloven § 211.

Virksomheter skal vurdere krav om innsyn i Kommuneadvokatens uttalelser etter offentliglovas regler. Innsynskrav skal forelegges Kommuneadvokaten for uttalelse før det tas beslutning om å gi innsyn.

Til punkt 6:

Punkt 6 er en videreføring av gjeldende rettsinstruks punkt 10, men den er innholdsmessig foreslått noe endret. Setningen om at Kommuneadvokatens uttalelser er underlagt taushetsplikt er fjernet. Bakgrunnen er at det er Kommuneadvokaten som i kraft av sitt advokatoppdrag er underlagt regler om taushetsplikt, mens den enkelte virksomhet må ha hjemmel i offentleglova, eventuelt særlov, for å unnta dokumenter fra offentlighet. Kommuneadvokatens taushetsplikt er presisert i første avsnitt.

Passusen i gjeldende punkt 10 første avsnitt siste setning om at offentliggjøring kan skje etter å ha innhentet Kommuneadvokatens uttalelse, foreslås videreført i andre avsnitt. Kommuneadvokatens vurdering av om det er grunnlag for å offentliggjøre uttalelsen er ikke bindende for virksomheten.

Punkt 7 Voldgift

Tvisteløsning gjennom voldgift skal ikke avtales på forhånd.

Bruk av voldgift som tvisteløsningsmekanisme i en verserende tvist, må godkjennes av byrådet. Spørsmålet skal på forhånd forelegges Kommuneadvokaten.

Til punkt 7:

Bestemmelsen er ny i rettsinstruksen, men gir uttrykk for praksis i kommunen i dag. Årsaken til at voldgift normalt ikke bør velges som tvisteløsningsmekanisme, er at det kan være mindre forutsigbart, ikke overprøvbart og kostbart. Voldgift vil dessuten ofte innebære, og i alle fall lett oppfattes som, en mindre åpen prosess.

Det er mindre betenkelig at voldgift velges *etter* at konflikt er oppstått enn at det avtales på forhånd. Voldgift kan i enkelte tilfeller være å foretrekke bl.a. for å få en rask avgjørelse eller en særlig sammensetning av rettens medlemmer. Dersom voldgift velges, skal spørsmålet forelegges Kommuneadvokaten før avtale inngås, slik at konsekvensene av valget er nærmere vurdert. Byrådet må godkjenne bruk av voldgift i en verserende tvist.

Rådgivende tvisteløsningsmekanismer, for eksempel bruk av oppmann som finnes i enkelte standardkontrakter, omfattes ikke av punkt 7. Dersom oppmannen skal avsi bindende uttalelse, bør dette tas opp med Kommuneadvokaten på forhånd.

DEL 2: Kommuneadvokatens organisering og oppgaver

Punkt 8 Kommuneadvokaten – organisatoriske bestemmelser mv.

Kommuneadvokaten organiseres som en etat, og etaten hører i oppdragssammenheng både under bystyret og byrådet. Etaten rapporterer i administrative spørsmål til byrådet via vedkommende byrådsavdeling, og etaten kan i administrative spørsmål instrueres av bystyret og byrådet. Eventuelle instruks fra bystyret formidles via byrådet.

Etaten ledes av en Kommuneadvokat, som ansettes av byrådet. Kommuneadvokatens rådgivning og prosedyre utøves på uavhengig faglig grunnlag innenfor rammen av lovgivning og advokatetiske prinsipper.

Til punkt 8:

Punktet viderefører dagens instruks punkt 8, med noen redaksjonelle endringer.

Siste setning i punkt 8 foreslås tatt ut, hvor det står at «kommuneadvokatens ansatte har taushetsplikt overfor uvedkommende, også etter avslutningen av arbeidsforholdet». Dette følger allerede av flere andre regelverk Kommuneadvokatens ansatte er omfattet av, særlig forvaltningsloven og advokatetiske regler, slik at det er overflødig å regulere dette særskilt i rettsinstruksen.

Regelen om Kommuneadvokatens uavhengighet er løftet ut av andre avsnitt og plassert i eget avsnitt. Det er gjort en tilføyelse om at Kommuneadvokatens arbeid og rådgivning utøves «innenfor rammen av lovgivning». Det tenkes da særlig på at ny advokatlov kan få regler som Kommuneadvokaten må ta hensyn til.

Punkt 9 Kommuneadvokatens oppgaver

Kommuneadvokatens hovedoppgaver er:

- a) å prosedere alle kommunens rettssaker, med de unntak som følger av denne instruksen
- b) gi råd og betenkninger om juridiske og tilgrensende administrative og økonomiske spørsmål dersom man blir bedt om det eller etter eget initiativ

Kommuneadvokaten kan også:

- c) tilby undervisning i juridiske spørsmål overfor virksomheter og på oppdrag fra eksterne
- d) bistå i eksterne forhandlinger og overfor interne komiteer/arbeidsgrupper
- e) innenfor gjeldende lovgivning påta seg rådgivnings- eller prosessoppdrag for selskaper mv. som helt eller for en betydelig del eies av kommunen, eller hvor kommunen deltar (interkommunale selskaper) når det ikke oppstår interessemotsetninger til kommunen
- f) innenfor gjeldende lovgivning påta seg rådgivnings- eller prosessoppdrag for staten og andre kommuner når særlig grunner tilsier det og oppdraget ikke strider mot kommunens interesser
- g) etter anmodning og innenfor gjeldende lovgivning påta seg prosessoppdrag for kommunalt ansatte, ombud, innehavere av andre kommunale verv og for styremedlemmer i kommunaleide aksjeselskaper som er innvalgt etter forslag fra kommunen, når disse i nevnte egenskaper er part i rettssaker.
Kommuneadvokaten skal ved avgjørelsen legge vekt på om det er motstrid mellom kommunens og vedkommende persons interesser, om saken er godt prosedabel og om vedkommende bør får advokatstøtte i kommunal regi

Dersom Kommuneadvokaten blir kjent med svikt av betydning i kommunens håndtering av juridiske og tilgrensende administrative og økonomiske spørsmål, skal Kommuneadvokaten på egnet måte gjøre vedkommende virksomhet oppmerksom på dette.

Når særlige grunner tilsier det, kan Kommuneadvokaten innhente råd eller betenkninger fra ekstern advokat, samt sette bort prosessoppdrag til ekstern advokat.

Til punkt 9:

Gjeldende rettsinstruks punkt 9 er i hovedsak foreslått videreført i nytt punkt 9. Teksten er av pedagogiske grunner likevel omredigert en del. Første avsnitt beskriver Kommuneadvokatens hovedoppgaver, mens andre oppgaver er samlet i andre avsnitt.

Nytt punkt 9 første avsnitt bokstav a tilsvarende gjeldende rettsinstruks punkt 9 første avsnitt nr. 3, mens nr. 1 og nr. 2 innholdsmessig er videreført i første avsnitt bokstav b.

Andre avsnitt bokstav a tilsvarende gjeldende rettsinstruks punkt 9 første avsnitt nr. 4, men det er føyd til at kurs-/undervisningsoppdrag kan tilbys også utenfor kommunen. Dette er allerede praksis og bidrar både til å markedsføre Kommuneadvokaten overfor relevante miljøer samt å heve kompetansen internt. I andre avsnitt bokstav b, som langt på vei viderefører gjeldende rettsinstruks punkt 9 første avsnitt nr. 5, er det likevel presisert at Kommuneadvokaten «*bistår*» i forhandlinger/arbeidsgrupper og lignende. Dette er en følge av at saksbehandlingen skjer i den kommunale linjen, mens Kommuneadvokatens rolle er å være rådgiver i slike prosesser.

Gjeldende rettsinstruks punkt 9 første avsnitt nr. 7 og 8 inneholder bestemmelser om at Kommuneadvokaten kan påta seg rådgivnings- og/eller prosessoppdrag for andre rettslige subjekter enn kommunen. Disse bestemmelsene må ses i lys av arbeid med ny advokatlov som kan begrense Kommuneadvokatens muligheter til å påta seg slike oppdrag. Adgangen til å påta seg slike oppdrag er derfor presisert i andre avsnitt bokstav c og d.

Gjeldende rettsinstruks punkt 9 første avsnitt nr. 9 foreslås videreført i nytt punkt 9 andre avsnitt bokstav e, men det er også i denne bestemmelsen presisert at slike oppdrag må skje innen rammene av gjeldende lovgivning.

Gjeldende punkt 9 andre avsnitt har en setning om at Kommuneadvokaten utøver sine funksjoner i samsvar med god advokatskikk. Den foreslås tatt ut da det er overflødig ved siden av forslaget punkt 7 tredje avsnitt om at Kommuneadvokatens rådgivning og prosedyre utøves på uavhengig faglig grunnlag innenfor rammen av vanlige advokatetiske prinsipper.

Tredje avsnitt viderefører gjeldende rettsinstruks punkt 9 nr. 6 om at Kommuneadvokaten skal gjøre kommunen eller kommunale virksomheter oppmerksom på svikt av betydning i håndteringen av juridiske og tilgrensede administrative og økonomiske spørsmål. Bestemmelsen er omredigert, og det er presisert at det er svikt som Kommuneadvokaten blir *kjent med* som omhandles. Formålet med presiseringen er å tydeliggjøre at Kommuneadvokaten er en rådgiver, og ikke har en kontrollfunksjon. Formuleringen om at dette skal gjøres «*i sin årsrapport*» er strøket, da formuleringen «*på egnet måte*» anses dekkende.

DEL 3 Fullmakt ved rettstvister, erstatningsoppgjør, konfliktrådsbehandling, anmeldelse og forelegg

Til del 3:

Del 3 er i det vesentlige en videreføring av gjeldende rettsinstruks kapittel 7. Noen av bestemmelsene er omredigert for å gjøre dem lettere å forstå. Det er også foreslått noen materielle endringer samt tilføyd noen nye bestemmelser.

Overskriften er også foreslått noe endret sammenlignet med overskriftene på punkt 6 og 7 i gjeldende rettsinstruks. Billighetserstatning er blant annet tatt ut da dette omfattes av erstatningsoppgjør. Begrepet «*fullmakt*» erstatter «*beslutningsmyndighet*», men uten at det er meningen å gi bestemmelsene et annet meningsinnhold.

Første avsnitt i gjeldende rettsinstruks punkt 7 er foreslått tatt ut, da dette kun er en henvisning til en regel som allerede følger av kommuneloven.

I gjeldende rettsinstruks er fullmaktene angitt ved et bestemt beløp, som senere er justert, jf. rundskriv 6/2014. Det er en svakhet ved denne ordningen at beløpsgrensen endres, uten at dette fremgår direkte av rettsinstruksen. Det er også en svakhet at beløpene ikke endres

jevnlig, slik at det i praksis skjer en utilsiktet senkning av beløpsgrensen. Derfor foreslås det at beløpet heretter knyttes opp til folketrygdens grunnbeløp (G). Dette er en velkjent faktor, som det er lett for brukere av rettsinstruksen å forholde seg til, samtidig som den reguleres jevnlig og dermed fanger opp utviklingen i pengeverdien.

Reguleringen av grunnbeløpet skjer på grunnlag av forventet lønnsutvikling i reguleringsåret, justert for eventuelt avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling siste to år, jf. folketrygdloven § 1-4 tredje ledd. Folketrygdens grunnbeløp justeres normalt 1. mai hvert år. Per 01.05.2019 er G kr 99 858, jf. forskrift av 24.05.2019 nr. 670 § 1. Det er foreslått at grensen mellom byrådets og finanskomiteens fullmakt settes ved 350 G, hvilket utgjør kr 34 950 300 (per 01.05 2019).

Punkt 10 Fullmakter

10.1 Fullmakter ved erstatningsoppgjør og rettstvister

Fullmakt til å godkjenne erstatningsoppgjør/ inngå forlik, beslutte at det skal fremmes sak for domstolene (herunder forliksrådet) og til å beslutte at rettsavgjørelse som avgjør saken skal ankes, hører under byrådet der kravet er til og med 350G og saken er uten stor prinsipiell betydning.

Byrådet har samme fullmakter i ikke-økonomiske rettstvister uten stor prinsipiell betydning.

Fullmakt til å godkjenne erstatningsoppgjør/ inngå forlik, beslutte at det skal fremmes sak for domstolene (herunder forliksrådet) og til å beslutte at rettsavgjørelse som avgjør saken skal ankes hører under finanskomiteen i saker om erstatning og økonomiske rettstvister der kravet er over 350 G og/eller erstatningssaker/rettstvister som har stor prinsipiell betydning.

Fullmakt til å fremme motkrav i disse sakene hører under byrådet med mindre motkravet har stor prinsipiell betydning slik at fullmakten hører under finanskomiteen.

Kravet beregnes til verdien det har for den som har fremsatt det når saken forelegges for kompetent organ. Det skal gjøres fradrag for den delen av kravet som er erkjent eller uomtvistet. Flere krav fra en eller flere parter i samme sak legges sammen. Krav og motkrav regnes som separate krav.

Til 10.1:

I første avsnitt er finanskomiteens og byrådets fullmakter til å godkjenne erstatningsoppgjør/inngå forlik, beslutte at det skal fremmes sak for domstolene (herunder forliksrådet), fremsette motkrav i en verserende sak og til å beslutte at rettsavgjørelse som avgjør saken skal ankes, samlet. At bestemmelsen er bygget opp annerledes enn i punkt 7 nr. 1 bokstavene a og b i gjeldende rettsinstruks, er kun ment å forenkle fremstillingen, ikke å endre innholdet av bestemmelsene. Selve fullmakten er også foreslått formulert noe annerledes i forslag til revidert instruks, men innholdsmessig er den tilsvarende som før. Uttrykket «*fremme sak*» er valgt i stedet for «*beslutning om saksanlegg*» for å tydeliggjøre at også det å fremme sivile krav i straffesak, eller å begjære at påtalemyndigheten fremmer kravet på kommunens vegne, omfattes. Formuleringen omfatter også begjæring om gjenåpning av en sivil sak som er rettskraftig avgjort, jf. tvisteloven kapittel 31. Hvem som har denne fullmakten i dag fremgår ikke klart av gjeldende rettsinstruks.

Utenfor rettergang, er det hittil bare *erstatningsoppgjør* som var regulert av rettsinstruksen. Grunnen til det er at disse sakene bygger på at det foreligger et ansvarsgrunnlag for

kommunen. I praksis har også økonomisk oppgjør i forbindelse med avslutning av arbeidsforhold fulgt den samme fullmakten, og det er meningen å videreføre dette. Tilbakebetalingskrav, prisavslagskrav og krav om retting falt dermed utenfor ordlyden i dagens rettsinstruks, forutsatt at det ikke var spørsmål om å bringe kravene inn for retten. Det er lagt opp til å videreføre denne sontringen. Hvem som har fullmakt til å tilstå eller motta oppgjør av krav som ikke reguleres av rettsinstruksen, følger av andre fullmakter. I byggeprosjekter er det for eksempel de økonomiske fullmaktene som gjelder i prosjektet som regulerer hvem som har fullmakt til å inngå avtale om mengdeoppgjør, tillegg, prisavslag eller retting.

Enkelte krav kan rubriseres på forskjellige måter. For eksempel kan et krav tenkes rubrisert som enten et prisavslagskrav, eller som et erstatningskrav. Dersom det er naturlig å forstå et krav som et erstatningskrav, gjelder rettsinstruksen selv om kravet også kan rubriseres på andre måter.

Etter dagens rettsinstruks punkt 7.1. bokstav a, er det finanskomiteen som har fullmakt i saker med krav over kr 31 millioner, eller saken vil få presedensvirkning. Videre har finanskomiteen fullmakt i rettstvister (både økonomiske og ikke-økonomiske) med stor prinsipiell betydning, jf. punkt 7.1. bokstav b. Det er ikke noe klart skille mellom en sak som har presedensvirkning og en sak som har prinsipiell betydning, og dette skillet videreføres derfor ikke.

Byrådet har fullmakt i alle rettstvister som er av prinsipiell betydning, men ikke av stor prinsipiell betydning. Hva som skal regnes som en rettstvist med stor prinsipiell betydning, må vurderes konkret. Det er byrådet som har kompetansen i ikke-økonomiske saker som ikke har prinsipiell betydning.

Enkelte saker kan gjelde økonomiske verdier og ha prinsipiell betydning. I slike saker må fullmakt innhentes fra det høyeste nivået som anvendelse av den enkelte regel leder til. Hvis saken for eksempel er av stor prinsipiell betydning og tvistesummen er på 349 G, følger det av punkt 10.1 at fullmakt må innhentes fra finanskomiteen. Når det gjelder saker av prinsipiell betydning, kan ikke disse videredelegeres fra byrådet, jf. kommuneloven § 10 nr. 2. Det vil være hensiktsmessig at byrådet delegerer sin fullmakt i saker som *ikke* er av prinsipiell betydning.

Saker av ren økonomisk karakter kan også ha betydning for andre tilsvarende saker. I så fall vil saken i utgangspunktet måtte anses som prinsipiell. Dette er imidlertid ikke mer enn et utgangspunkt. Dersom sakens betydning for andre tilsvarende saker er begrenset og overskuelig, vil neppe saken anses som prinsipiell. Den må da anses for å være av ren økonomisk karakter.

I forslag til nytt fjerde avsnitt er fullmakten til å fremme motkrav nærmere regulert. Etter gjeldende rettsinstruks var det uklart om det å fremme motkrav i en sak hvor kommunen er saksøkt fulgte de samme fullmaktsreglene som når kommunen tar ut søksmål. I følge Kommuneadvokaten har praksis variert noe. Den mest allmenne oppfatningen, og som er praksis i dag, er at motkrav skal godkjennes av samme organ som er kompetent til å bestemme at det skal tas ut søksmål. Det foreslås en endring på dette punkt. Det å fremme motkrav når kommunen allerede er saksøkt, vil i de fleste tilfeller ha mindre implikasjoner enn aktivt å gå til søksmål. Normalt vil det å fremme motkrav ha preg av å være en avledet forsvarshandling mot søksmålet, selv om unntak forekommer. I de fleste tilfellene vil det dessuten være nødvendig å bruke hastekompetansen for å få godkjent at det fremmes motkrav, siden det ikke vil være tid til å forelegge spørsmålet om å fremme motkravet for finanskomiteen innen tilsvarsfristen. Det er derfor foreslått at byrådet har fullmakt til å fremme motkrav uavhengig av beløpsgrense, men hvis motkravet er av stor prinsipiell

betydning, ligger fullmakten til finanskomiteen. Dersom det foreligger grunner til at motkravet bør fremmes for finanskomiteen – for eksempel fordi motkravet er uvanlig stort, har et utpreget selvstendig preg eller medfører unormalt stor risiko for høye sakskostnader – har uansett byrådet anledning til å forelegge spørsmålet om å fremme motkravet for komiteen. I praksis vil det ofte dreie seg om en etterfølgende godkjenning, siden det sjelden vil være tilstrekkelig tid til å forelegge spørsmålet om å fremme et motkrav for finanskomiteen innen tilsvaksfristen løper ut.

I dagens rettsinstruks er det i punkt 7.1 bokstav a en regel om at det ved beregning av kravets størrelse bare skal tas hensyn til hovedstolen. Erfaring har vist at det er behov for ytterligere angivelser av hvordan kravets størrelse skal beregnes. I et nytt tredje avsnitt er det derfor foreslått å ta utgangspunkt i de reglene som gjelder for verdifastsetting i tvisteloven kapittel 17. Disse reglene gjelder blant andre for domstolens vurdering av om kravet til ankesum er oppfylt eller om saken skal følge regler for småkravprosess eller allmennprosess. Reglene har derfor overføringsverdi for beregning av kravets størrelse etter rettsinstruksen.

Kravets størrelse fastsettes til verdien det har for den som har fremsatt det. Hvis kravet ikke er angitt til et beløp, må verdien anslås.

Krav fra kommunen må godkjennes av kompetent organ før det fremsettes, og fullmakten følger verdien det har på dette tidspunktet. Dersom kravet foreslås redusert som følge av senere forliksforhandlinger, må forlik godkjennes av det organet som besluttet å fremme kravet. Det er fordi et slikt forlik vil innebære at kommunen oppgir sin opprinnelige posisjon.

Krav mot kommunen beregnes til verdien det har for den som har fremsatt det på det tidspunktet forliket forelegges kompetent organ for godkjenning eller ved beslutning om anke. Det innebærer at det skal gjøres fradrag for den delen av kravet som er erkjent eller som kommunen ikke finner grunn til å bestri. Der et opprinnelig krav er redusert som følge av forhandlinger, er det kravet på foreleggelsestidspunktet som bestemmer hvem som har fullmakten til å godkjenne forliket. Eksempelvis vil et krav mot kommunen på kr 350 G, som senere reduseres til 100 G (for eksempel i forbindelse med et forlik) følge fullmaktsgrensen som gjelder for krav på 100 G.

Er det flere krav fra en eller flere parter i samme sak, skal disse legges sammen. Krav og motkrav skal derimot ikke legges sammen, men behandles som separate krav. Dersom kommunens krav er på 300G og motpartens krav er på 200G, er dermed ikke tvistegjenstanden summen av disse to beløpene (500G), men det dreier seg om to krav hhv. fra kommunen og mot kommunen. Hvis partene foreslår et forlik som går ut på at ingen av partene lenger har krav mot hverandre, følger dermed fullmakten til å oppgi kommunens krav grensen på 300G. Fordi kravet mot kommunen er oppgitt (reduert til kr 0) må ikke dette forelegges noen i kommunen.

Ved beregning av kravets størrelse skal det bare tas hensyn til hovedstolen. Det betyr at renter ikke skal medregnes med mindre rentekravet bestrides på særskilt grunnlag. Heller ikke sakskostnader eller merverdiavgift skal inngå ved beregningen av kravets størrelse. For ytelser som skal utbetales et ubestemt antall ganger, må verdien beregnes skjønnsmessig.

I skjønssaker (saker der retten skal bestemme verdien av en eiendom som for eksempel kommunen eksproprierer) fastsettes verdien til differansen mellom det kommunen anser seg forpliktet til å betale (erkjenner) og kravet fra motparten. Beregningen gjøres tilsvarende der skjønssaken er reist mot kommunen.

Hvis det er sannsynlig at det vil oppstå tilsvarende krav fra andre, skal det ses hen til kravet både i den konkrete saken og i de andre sakene som kan bli berørt.

Det kan for eksempel være aktuelt å gå til søksmål mot en grunneier om et krav på kr 4 millioner, og at tilsvarende tvister av samme verdi kan tenkes å oppstå mot fem andre grunneiere i det samme området. Resultatet i saken med den første grunneieren vil kunne være styrende for hvordan forholdet til de fem øvrige grunneierne skal løses. For kommunen er det samlet sett er det dermed kr 24 millioner som står på spill. Forutsatt at det bare er økonomiske verdier som er aktuelle, er det ikke riktig å anse saken som prinsipiell selv om den vil ha betydning for andre saker. Siden den samlede tvistesummen i eksempelet medregnet eventuelle andre saker er under 350 G, vil byrådet ha fullmakt i en slik sak.

Hvem som har kompetanse til å unnlate å anke en sak, har ikke tidligere vært regulert i rettsinstruksen, og foreslås heller ikke regulert nå. Praksis er at det som utgangspunkt er den enkelte virksomhet som tar stilling til å la være å anke en sak, men at det på samme måte som ved andre beslutninger i saken, forankrer dette i linjen der det er grunn til det. I store og viktige saker har spørsmålet om å unnlate å anke en sak normalt blitt drøftet med overordnet byrådsavdeling eller byrådet, slik at beslutningen er godt forankret oppover. I saker der beslutning om å fremme et søksmål eller motkrav er tatt på overordnet nivå, bør også spørsmålet om å unnlate å anke forankres på samme nivå.

10.2 Særlige regler om visse former for anke

Byrådet har fullmakt til å beslutte:

- a) å anke en sak dersom motparten har anket (avledet anke), jf. tvistemålsloven § 29-7**
- b) om avgjørelser som ikke avgjør saken skal ankes eller ikke. Avgjørelser som ikke avgjør en sak, kan være oppnevning av sakkyndig, bevisfremleggelse o.l.**

Til 10.2

Bestemmelsen er ny og gir særlige regler for visse former for anke. Den er ment som en kodifisering av det som allerede er praksis i kommunen. Beslutninger om å anke dommer og kjennelser som avgjør saken, reguleres av punkt 10.1. Punkt 10.2 er derfor begrenset til å gjelde anke i andre situasjoner.

Kompetansen er foreslått lagt til byrådet, men byrådet ser det som hensiktsmessig at fullmakten delegeres videre.

Bokstav a gjelder avledet anke. I visse situasjoner vil ikke kommunen ha selvstendig ankerett, enten fordi kommunens egen ankefrist er gått ut, eller fordi kravet til ankegjensstandens verdi ikke er oppfylt. Etter tvisteloven § 29-7 vil kommunen likevel ha rett til å anke dersom motparten har anket. Dette kalles avledet anke. En forutsetning for at kommunen kan inngi avledet anke, er med andre ord at motparten har anket. Et praktisk eksempel er at kommunen har fått medhold i det vesentlige av sitt krav i tingrettens dom og derfor ikke ønsker å anke. Hvis motparten anker dommen, kan det tenkes at kommunen likevel ønsker å få overprøvd de delene av dommen der man ikke fikk medhold. Reglene om avledet anke gir kommunen rett til å bringe sitt «merkrav» inn i ankesaken.

Hvem som har fullmakt til å anke alle andre avgjørelser enn dommer og kjennelser som avgjør saken er regulert av bokstav b. Kjerneområdet for bokstav b er kjennelser og beslutninger om prosessuelle forhold, for eksempel om oppnevning av sakkyndig og om bevisfremleggelse.

Bestemmelsen er ment å videreføre innholdet i dagens rettsinstruks punkt 7.3, som gjaldt kjæremål. Det er mulig bestemmelsen innebærer en endring for kjennelser som avgjør saken. Anke over slike kjennelser vil nå være regulert av punkt 10.1.

10.3 Hastefullmakt

Dersom det kan medføre fare for tap å vente på avgjørelse fra virksomhet som har fullmakt til å treffe beslutning om søksmål eller anke, har den nærmeste underordnede virksomhet fullmakt og plikt til å treffe beslutning på vegne av kommunen. Avgjørelsen fra den underordnede virksomhet skal i så fall så raskt som mulig forelegges den primærkompetente virksomhet, som tar stilling til om saksanlegget eller anken skal opprettholdes.

Til 10.3:

Bestemmelsen viderefører regelen om hastekompetanse inntatt i dagens rettsinstruks punkt 7.1 bokstav b andre avsnitt, men er av pedagogiske grunner foreslått skilt ut i en egen bestemmelse.

Med nærmeste underordnede virksomhet menes neste ledd i linjen. Byrådet under finanskomiteen, byråden under byrådet og virksomhetsleder under byråden. Det beror på en konkret vurdering hva som er grunnen til at det å vente på en avgjørelse fra den primærkompetente kan medføre fare for tap. Eksempler på tilfeller der beslutning må tas av nærmeste underordnede virksomhet, kan være ferietid, lang saksbehandlingstid i særlige komplekse saker, feil, møtetidspunkter (i folkevalgte organer) eller andre særlige omstendigheter som gjør at tiden ikke strekker til.

10.4 Fullmakt til å ta i mot forkynnelser, utpeke stedfortreder

Ordføreren tar i mot forkynnelser av saksanlegg (herunder forliksklage) mot kommunen, jf. domstollosen § 191. Dette gjelder også klager til Husleietvistutvalget, jf. husleietvistforskriften § 5, jf. domstollosen § 191.

Byrådet har fullmakt til å tildele kompetansen til å motta forkynnelse på kommunens vegne til andre enn ordføreren innenfor rammen av domstolsloven § 194.

Byrådet har fullmakt til å utpeke stedfortreder i enkeltsaker eller i bestemte sakstyper, jf. tvisteloven 2-5 andre ledd.

Til 10.4:

Bestemmelsens første avsnitt viderefører punkt 7.2 første punktum. Stevninger og forliksklager som forkynnes for kommunen skal journalføres og arkiveres som innkomne dokumenter hos Bystyrets sekretariat. At det er ordføreren som har kompetansen til å ta imot stevninger på vegne av kommunen er direkte lovregulert. Punkt 7.2 andre punktum videreføres bare delvis. Kommuneadvokaten har i tillegg til den alminnelige prosessfullmakten fått fullmakt til å motta forkynnelser som nevnt i domstollosen § 193, i punkt 4 over. Adgang til å delegere fullmakten til å motta forkynnelser på kommunens vegne for bestemte sakstyper er imidlertid fortsatt aktuelt, og henvisningen til domstollosen § 194 beholdes derfor. Dette kan for eksempel være praktisk for forkynnelser fra forliksrådet i inkassosaker som i dag håndteres av Kemnerkontoret ved Kommunal Inkasso og for forkynnelser fra Husleietvistutvalget overfor Boligbygg Oslo KF. Presiseringen av at også klager til Husleietvistutvalget skal forkynnes for ordføreren er ny. Praksis er noe sprikende her, men klager som retter seg mot kommunen ved Boligbygg Oslo KF sendes i dag direkte

til foretaket, mens klager som retter seg mot kommunen ved en bydel noen ganger forkynnes for ordføreren, andre ganger direkte for bydel. I de sistnevnte tilfellene har dette ved noen anledninger ført til at klagen ikke er blitt fanget opp av rette vedkommende slik at fristen er oversittet. For å unngå at dette skjer, foreslås det å presisere i rettsinstruksen at også klager til Husleietvistutvalget følger lovens hovedregel med mindre det foreligger særskilt delegasjonsvedtak (i praksis til Boligbygg Oslo KF).

Tredje avsnitt er nytt. Bestemmelsen åpner for at byrådet kan bestemme hvem som skal være kommunens stedfortreder i enkeltsaker eller i bestemte sakstyper.

Ordføreren er kommunens rettslige representant, jf. kommuneloven § 6-1 og kommunens stedfortreder, jf. tvisteloven § 2-3, jf. § 2-5, jf. domstoloven § 191. Dette innebærer at ordføreren ivaretar kommunens rettigheter og plikter i en rettsak. Dette kan også gjøres av en prosessfullmektig. I enkelte saker eller typer av saker hvor kommunen ikke er representert med prosessfullmektig, kan det være behov for å delegere rollen som stedfortreder for å sikre at det er noen utenom ordføreren som kan representere kommunen utad i rettslig sammenheng. Dette gjelder typisk for saker i forliksrådet. At det åpnes for å delegere stedfortrederrollen, er ikke ment å innebære noen endring i hvordan representasjon av kommunen i praksis skjer i dag. Men på enkelte områder kan det være usikkert om det foreligger tilstrekkelig formelt grunnlag til å representere kommunen. Ved å delegere stedfortrederrollen, kan usikkerhet om dette unngås.

10.5 Fullmakt til å frafalle og ettergi kommunes krav på sakskostnader

~~Byrådet kan, i spesielle tilfeller, frafalle sakskostnader i forbindelse med at søksmål/anke mv. trekkes. Byrådet kan også ettergi sakskostnader kommunen er tilkjent.~~

Byrådet kan fastsette nærmere bestemmelser om når sakskostnader kan frafalles eller ettergis, og hvilke virksomheter som kan gjøre dette.

Nytt punkt 10.5 første ledd, vedtatt i byrådssak 1027/23 den 13.4.2023: "Byrådet kan frafalle sakskostnader i forbindelse med at søksmål/anke mv. trekkes. Byrådet kan også, i spesielle tilfeller, ettergi sakskostnader kommunen er tilkjent." Merknad fra Anders Matheson Hegna, 5.5.2023

Til 10.5:

Første avsnitt bygger på dagens instruks punkt 7.4. Punkt 7.4 regulerer imidlertid bare frafall av sakskostnader for søksmål som er anlagt *mot* kommunen. I nytt forslag er passusen «*mot kommunen*» fjernet slik at situasjonen hvor det er kommunens eget søksmål eller anke som trekkes, omfattes.

Det er også foreslått en ny regel i første avsnitt om at byrådet kan ettergi tilkjente sakskostnader. I dag har byrådet fullmakt til å ettergi tilkjente sakskostnader etter de alminnelige bestemmelser om betalingslettelser som er inntatt i delegasjonsvedtak vedtatt av bystyret 17.02.2010 i sak 61/10, jf. sak 303/16 (DV-0283). Byrådet kan etter dette delegasjonsvedtaket inngå avtale om varige betalingslettelser når det enten er i kommunens samlede økonomiske interesse som kreditor, eller ved fastslått uerholdelighet. Helt unntaksvis kan det også være ønskelig å ettergi tilkjente sakskostnader i andre tilfeller enn det som reguleres i nevnte delegasjonsvedtak, og det er grunnen til at det foreslås at byrådet kan ettergi tilkjente sakskostnader.

Hovedregelen etter tvisteloven er at tapende part skal dekke motpartens sakskostnader. Men det er flere unntak, og retten kan bl.a. la være å idømme sakskostnader dersom «tungtveiende grunner gjør det rimelig», jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Når kommunen er tilkjent sakskostnader, er det med andre ord allerede foretatt en vurdering fra rettens side hvor bl.a. rimelighetshensyn er tatt i betraktning. Dette tilsier at det bare kan være aktuelt å ettergi sakskostnader i helt spesielle tilfeller, for eksempel hvor svært tunge rimelighetshensyn tilsier

det eller hvor forhold relevante for sakskostnadsavgjørelsen har endret seg vesentlig siden sakskostnadene ble tilkjent.

Andre avsnitt inneholder en ny regel der det foreslås at byrådet kan gi nærmere bestemmelser om når sakskostnader kan ettergis eller frafalles. Dermed kan byrådet regulere den nærmere utøvelsen av fullmakten, noe som kan være ressursmessig fornuftig og også bidra til likebehandling. Bestemmelsene kan rette seg mot byrådets praktisering av fullmakten, eller mot den eller de virksomhetene som eventuelt har fått delegert myndighet til å ettergi eller frafalle sakskostnader.

10.6 Fullmakt til å tilstå billighetserstatning

Byrådet har fullmakt til å tilstå billighetserstatning (erstatning på ikke-rettslig grunnlag ut fra konkret rimelighet).

Til 10.6:

Bestemmelsen viderefører någjeldende rettsinstruks punkt 7.1.5. Det gjelder ingen øvre ramme for byrådets fullmakt til å tilkjenne billighetserstatning. Billighetserstatninger gjelder normalt begrensede beløp, og det å angi en øvre rammes anses derfor unødvendig. Dessuten kan en øvre ramme gi urealistiske forventninger til hva som er det vanlige nivået for billighetserstatning.

10.7 Fullmakt til å avgjøre dekning av advokatutgifter til kommunalt ansatte

Byrådet kan avgjøre om kommunen skal dekke utgifter til advokat når det blir tatt ut søksmål mot en tjenestemann for forhold som har tilknytning til tjenesten.

Til 10.7:

Kommunalt ansatte kan i tjenesteøyemed bli gjenstand for søksmål fra klienter eller samarbeidspartnere. Kommunen kan da dekke utgifter til advokat. Bestemmelsen viderefører praksis, nedfelt i rundskriv 0026 fra 1990, der finansdirektør fikk fullmakt til å avgjøre om kommunen skal dekke slike advokatutgifter.

Punkt 11 Fullmakt til å foreslå, samtykke til og eventuelt godkjenne eller forkaste resultat av konfliktrådsbehandling

Finanskomiteen:

i saker hvor økonomisk tap overstiger 350 G

Byrådet:

i saker hvor økonomisk tap ikke overstiger 350 G

Dersom handling som har forårsaket tap er begått av ansatt i Oslo kommune, eller under utførelsen av oppdrag for kommunen, skal reglene om personalmessige forføyninger nedfelt i retningslinjene for saksbehandlingen i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune følges, selv om samtykke til konfliktrådsbehandling gis.

Til punkt 11:

Punkt 11 viderefører gjeldende rettsinstruks punkt 6, men med den endring at beløpsgrensen foreslås hevet fra kr 100 000 til 350 G. Beløpsgrensen på kr 100 000 var svært lav sammenlignet med de fullmakter som byrådet ellers har. 350 G tilsvarer fullmaktsgrensen som byrådet har etter punkt 10.1.

Punkt 12 Påtalebegjæring og anmeldelse til politiet

Byrådet har fullmakt til å begjære påtale og til å anmelde mistanke om et straffbart forhold til politiet på vegne av kommunen.

Til punkt 12:

Bestemmelsen er ny. Dagens rettsinstruks har ingen bestemmelse om hvem som kan anmelde til politiet eller begjære påtale. Anmeldelse er å gjøre politiet kjent med et mulig straffbart forhold, mens en påtalebegjæring er å anmode politiet om å straffeforfølge det aktuelle forholdet.

Krav om påtalebegjæring er lite praktisk i dag i og med at påtalen med få unntak er offentlig, jf. straffeprosessloven § 62a.. Fornærmedes ønske vil være relevant i påtalemyndighetens avgjørelse om å forfølge mindre alvorlige saker jf. straffeprosessloven § 62a annet ledd. Myndigheten til å representere kommunen i slike spørsmål er gjennom forslaget til rettsinstruks pkt. 12 delegert til byrådet. Byrådet kan videredelegere denne myndigheten.. Etter instruks for saksbehandling om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune (IN-0032) punkt 4 bokstav a, har virksomhetsleder fullmakt til å anmelde mistanke om økonomiske misligheter i tjenesten til politiet der kommunen er fornærmet part. Byrådet mener det er behov for å regulere hvem som kan anmelde andre saker enn de som omfattes av nevnte instruks. Dette er bakgrunnen for forslaget i punkt 12. Det er hensiktsmessig at fullmakten til å anmelde som utgangspunkt følger fullmakten til å begjære påtale. Da blir det heller ikke nødvendig å gjøre endringer i nevnte instruks om økonomiske misligheter.

Punkt 13 Fullmakt til å vedta forelegg og administrative gebyr

Byrådet har fullmakt til å vedta forelegg og godta administrative overtredelsesgebyr utstedt mot Oslo kommune.

Til punkt 13:

Bestemmelsen viderefører instruksen punkt 7.6 med tillegg av administrative overtredelsesgebyr som i dag ikke er særskilt regulert. Dette kan for eksempel være gebyr som ilegges etter personopplysningsloven eller konkurranseloven.

I praksis vil neppe et forelegg eller gebyr overstige 350 G som uansett ligger innenfor byrådets kompetanse.

Punkt 14 Fullmakt til å begjære konkurs

Byrådet har fullmakt til å fremsette konkursbegjæring på kommunens vegne.

Til punkt 14:

Bestemmelsen som foreslås er ny. I praksis vil det være naturlig at fullmakten delegeres videre til den virksomheten som har et krav.

Punkt 15 Fullmakt til å utsette foreldelsesfrister

Byrådet har fullmakt til å la være å påberope foreldelse og til å gi utsettelse av foreldelsesfrister.

Til punkt 15

Bestemmelsen som foreslås er ny. Bakgrunnen for at det nå tas inn en bestemmelse er at det finnes eksempler der motparten, i en rettslig tvist, har problematisert om kommunens representant har kompetanse til å ta denne typen beslutninger. Nå unngås tvil om dette. I praksis vil det være naturlig at fullmakten delegeres videre til den virksomheten som har en sak der dette er aktuelt.

Lover og regelverk, tidligere vedtak

- Rettsinstruks, bystyresak 10/01 av 24.01.2001
- Rettsinstruks for Oslo kommune, byrådssak 322/00 av 08.11.00
- Ny rettsinstruks for Oslo kommune – videredelegasjon og iverksettelse, byrådssak 1534/01 av 11.10.01

- Rundskriv – Rettsinstruks for Oslo kommune – Fullmakter justert 01.01.2014, Rundskriv 6/2014

- Endring av beløpssatsene i rettsinstruksen, bystyresak 394/11 av 16.11.2011
- Megling i konfliktråd – delegasjon av myndighet, byrådssak 1210/06 av 21.11.2006
- Rettsinstruks i Oslo kommune – regler om konfliktrådsbehandling og regler om myndighet til å vedta forelegg. Ikrafttredelse og delegasjon, byrådssak 1007/03 av 23.01.2003
- Endring av rettsinstruksen i Oslo kommune – regler om konfliktrådsbehandling og regler om myndighet til å vedta forelegg, bystyresak 398/02 av 16.10.02
- Endring av rettsinstruksen i Oslo kommune – regler om konfliktrådsbehandling og regler om myndighet til å vedta forelegg, byrådssak 252/02 av 19.09.02

Økonomiske og administrative konsekvenser

Saken har ingen økonomiske konsekvenser. Revisjon av rettsinstruksen vil imidlertid bidra til en klargjøring og forenkling som kan gi mer effektiv og korrekt behandling av de juridiske sidene i virksomhetene.

Rapporteringsordning

Byrådet vil orientere finanskomiteen dersom byrådet benytter fullmakten til å gi utfyllende bestemmelser, eller vedta mindre vesentlige endringer i instruksen.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Det fastsettes følgende revidert *Rettsinstruks for Oslo kommune*:

DEL 1 Juridisk arbeid i kommunen

Punkt 1 Formål og virkeområde

Rettsinstruksens formål er å bidra til at Oslo kommunes brukere og ansatte sikres riktig og effektiv myndighets- og tjenesteutøvelse, at enkeltmenneskers lov- og konvensjonsfestede rettigheter sikres og at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas best mulig.

Alle ansatte, ombud og andre med kommunale verv som behandler en sak er ansvarlig for å etterleve rettsinstruksen.

Punkt 2 Begrepsforståelse

I denne instruks menes med:

- *Kommunen*: Alle organisatoriske enheter som er en del av rettssubjektet Oslo kommune
- *Virksomhet*: Enhver virksomhet (etat, kommunalt foretak, bydel) som er en del av rettssubjektet Oslo kommune. I denne instruksen regnes også den enkelte byrådsavdeling og kollegiale organer som kommunal virksomhet.

Punkt 3 Virksomheters plikt til å foreta juridisk saksutredning

Alle virksomheter plikter å påse at også de juridiske sider ved en sak, herunder avtalerettslige, forvaltningsrettslige, anskaffelses-/statsstøtterettslige og merverdiavgiftsrettslige forhold, er tilstrekkelig utredet før avgjørelse fattes eller kontrakt inngås.

Virksomheten skal ha eller innhente tilstrekkelig kompetanse til å ivareta korrekt saksbehandling og til å ivareta kommunens rettslige posisjon, herunder også privatrettslig posisjon. Virksomhetene skal benytte egen juridisk kompetanse før Kommuneadvokaten bringes inn.

Punkt 4 Advokatbistand i kommunen

Virksomheter som utenfor og i rettssak trenger advokatbistand, har rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten prosederer alle rettssaker der kommunen er part. Når Kommuneadvokaten har et prosessoppdrag for kommunen, skal all kontakt og korrespondanse med motparten i anledning saken avklares med Kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten har prosessfullmakt for kommunen. Prosessfullmakten omfatter også de prosesshandlinger som er nevnt i domstoloven § 193 andre ledd.

Virksomheter kan kun benytte ekstern advokat med Kommuneadvokatens samtykke. Dette gjelder også oppdrag som går ut på å utrede kommunens rettslige posisjon, og som tildeles gjennom engasjerte rådgivere og utføres av deres advokatforbindelser. Dersom det er gitt samtykke til å benytte ekstern advokat, skal oppdraget tildeles i samråd med Kommuneadvokaten.

Byrådet og forretningsutvalget kan selv beslutte å engasjere ekstern advokat uten å innhente Kommuneadvokatens samtykke, og å gi vedkommende advokat prosessfullmakt, herunder fullmakt som nevnt i domstoloven § 193 andre ledd.

Kommuneadvokaten kan i den enkelte rettssak eller for typer av rettssaker samtykke i at virksomheter ved ansatt jurist eller jordskifte kandidat selv prosederer rettssaker der kommunen er representert ved vedkommende virksomhet. All egenprosedyre skal skje i samsvar med eventuelle føringer fra Kommuneadvokaten.

Etter samtykke fra Kommuneadvokaten, kan jurister med advokatbevilling i Barne- og familieetaten opptre som advokat for Oslo kommune når de utfører prosessoppdrag i saker etter lov om barneverntjenester og lov om helse- og omsorgstjenester for Fylkesnemnda for

barnevern og sosiale saker. Advokattittelen kan også benyttes dersom Kommuneadvokaten gir samtykke til at juristene hos Barne- og Familieetaten prosederer rettssaker (akuttsaker) for tingretten.

Punkt 5 Plikt og rett til å forelegge saker for Kommuneadvokaten

Virksomheter skal forelegge viktige og/eller prinsipielle rettslige spørsmål for Kommuneadvokaten.

Med mindre annet er avtalt med Kommuneadvokaten eller vedkommende byrådsavdeling, skal i tillegg følgende saker alltid forelegges Kommuneadvokaten:

- a) utformingen av alle kommunale standardkontrakter og standard kontraktsvilkår
- b) avtaler som reiser prinsipielle rettslige spørsmål eller som på viktige punkter fraviker fra vedtatte standardkontrakter eller standard kontraktsvilkår
- c) rettslige spørsmål i forbindelse med større omorganiseringer av kommunal virksomhet
- d) organisering av virksomhet i regi av andre rettssubjekter enn kommunen (aksjeselskap, stiftelser mv.)
- e) utforming av viktige kommunale regler (instrukser, forskrifter, reglementer osv.)
- f) saker som reiser forvaltningsrettslige spørsmål av prinsipiell karakter eller som det av andre grunner er behov for å avklare
- g) viktige utredninger fra interne arbeidsgrupper/komiteer som reiser rettslige spørsmål
- h) pre-notifikasjon og notifikasjon av støttetiltak/endringer til ESA
- i) prosessvarsel (søksmålsvarsel) som sendes virksomheten direkte og der det forventes at det vil komme stevning
- j) forelegg og administrative gebyr i prinsipielle saker som ilegges kommunen
- k) saker som reiser problemstillinger om merverdiavgiftsrett og merverdiavgiftskompensasjonsrett som gjelder store beløp, som reiser prinsipielle problemstillinger og/eller som antas å kunne berøre flere virksomheter

Følgende saker bør normalt forelegges Kommuneadvokaten:

- l) saker for Sivilombudsmannen, Tvisteløsningsnemnda i arbeidsforhold og saker for Diskrimineringsnemnda
- m) saker som gjelder mottak av gaver som har offentlig interesse

Virksomheter kan alltid forelegge andre saker for Kommuneadvokaten.

Foreleggelse for Kommuneadvokaten skal skje i tilstrekkelig god tid før avgjørelse eller kontraktsinngåelse, slik at Kommuneadvokaten kan foreta en forsvarlig vurdering av saken og eventuelle justeringer kan foretas.

Punkt 6 Korrespondanse med og bruk av Kommuneadvokatens uttalelser

Kommuneadvokaten har taushetsplikt, jf. straffeloven § 211.

Virksomheter skal vurdere krav om innsyn i Kommuneadvokatens uttalelser etter offentliglovas regler. Innsynskrav skal forelegges Kommuneadvokaten for uttalelse før det tas beslutning om å gi innsyn.

Punkt 7 Voldgift

Tvisteløsning gjennom voldgift skal ikke avtales på forhånd.

Bruk av voldgift som tvisteløsningsmekanisme i en verserende tvist, må godkjennes av byrådet. Spørsmålet skal på forhånd forelegges Kommuneadvokaten.

DEL 2: Kommuneadvokatens organisering og oppgaver

Punkt 8 Kommuneadvokaten – organisatoriske bestemmelser mv.

Kommuneadvokaten organiseres som en etat, og etaten hører i oppdragssammenheng både under bystyret og byrådet. Etaten rapporterer i administrative spørsmål til byrådet via vedkommende byrådsavdeling, og etaten kan i administrative spørsmål instrueres av bystyret og byrådet. Eventuelle instruksjoner fra bystyret formidles via byrådet.

Etaten ledes av en Kommuneadvokat, som ansettes av byrådet.

Kommuneadvokatens rådgivning og prosedyre utøves på uavhengig faglig grunnlag innenfor rammen av lovgivning og advokatetiske prinsipper.

Punkt 9 Kommuneadvokatens oppgaver

Kommuneadvokatens hovedoppgaver er:

- h) å prosedere alle kommunens rettssaker, med de unntak som følger av denne instruksjonen
- i) gi råd og betenkninger om juridiske og tilgrensende administrative og økonomiske spørsmål dersom man blir bedt om det eller etter eget initiativ

Kommuneadvokaten kan også:

- j) tilby undervisning i juridiske spørsmål overfor virksomheter og på oppdrag fra eksterne
- k) bistå i eksterne forhandlinger og overfor interne komiteer/arbeidsgrupper
- l) innenfor gjeldende lovgivning påta seg rådgivnings- eller prosessoppdrag for selskaper mv. som helt eller for en betydelig del eies av kommunen, eller hvor kommunen deltar (interkommunale selskaper) når det ikke oppstår interessemotsetninger til kommunen
- m) innenfor gjeldende lovgivning påta seg rådgivnings- eller prosessoppdrag for staten og andre kommuner når særlig grunner tilsier det og oppdraget ikke strider mot kommunens interesser
- n) etter anmodning og innenfor gjeldende lovgivning påta seg prosessoppdrag for kommunalt ansatte, ombud, innehavere av andre kommunale verv og for styremedlemmer i kommunaleide aksjeselskaper som er innvalgt etter forslag fra kommunen, når disse i nevnte egenskaper er part i rettssaker. Kommuneadvokaten skal ved avgjørelsen legge vekt på om det er motstrid mellom kommunens og vedkommende persons interesser, om saken er godt prosedabel og om vedkommende bør få advokatstøtte i kommunal regi

Dersom Kommuneadvokaten blir kjent med svikt av betydning i kommunens håndtering av juridiske og tilgrensende administrative og økonomiske spørsmål, skal Kommuneadvokaten på egnet måte gjøre vedkommende virksomhet oppmerksom på dette.

Når særlige grunner tilsier det, kan Kommuneadvokaten innhente råd eller betenkninger fra ekstern advokat, samt sette bort prosessoppdrag til ekstern advokat.

DEL 3 Fullmakt ved rettstvister, erstatningsoppgjør, konfliktrådsbehandling, anmeldelse og forelegg

Punkt 10 Fullmakter

10.1 Fullmakter ved erstatningsoppgjør og rettstvister

Fullmakt til å godkjenne erstatningsoppgjør/inngå forlik, beslutte at det skal fremmes sak for domstolene (herunder forliksrådet) og til å beslutte at rettsavgjørelse som avgjør saken skal ankes, hører under byrådet der kravet er til og med 350G og saken er uten stor prinsipiell betydning.

Byrådet har samme fullmakter i ikke-økonomiske rettstvister uten stor prinsipiell betydning.

Fullmakt til å godkjenne erstatningsoppgjør/inngå forlik, beslutte at det skal fremmes sak for domstolene (herunder forliksrådet) og til å beslutte at rettsavgjørelse som avgjør saken skal ankes hører under finanskomiteen i saker om erstatning og økonomiske rettstvister der kravet er over 350 G og/eller erstatningssaker/rettstvister som har stor prinsipiell betydning.

Fullmakt til å fremme motkrav i disse sakene hører underbyrådet med mindre motkravet har stor prinsipiell betydning slik at fullmakten hører under finanskomiteen.

Kravet beregnes til verdien det har for den som har fremsatt det når saken forelegges for kompetent organ. Det skal gjøres fradrag for den delen av kravet som er erkjent eller uomtvistet. Flere krav fra en eller flere parter i samme sak legges sammen. Krav og motkrav regnes som separate krav.

10.2 Særlige regler om visse former for anke

Byrådet har fullmakt til å beslutte:

- a) å anke en sak dersom motparten har anket (avledet anke), jf. tvistemålsloven § 29-7
- b) om avgjørelser som ikke avgjør saken skal ankes eller ikke. Avgjørelser som ikke avgjør en sak, kan være oppnevning av sakkyndig, bevisfremleggelse o.l.

10.3 Hastefullmakt

Dersom det kan medføre fare for tap å vente på avgjørelse fra virksomhet som har fullmakt til å treffe beslutning om søksmål eller anke, har den nærmeste underordnede virksomhet fullmakt og plikt til å treffe beslutning på vegne av kommunen. Avgjørelsen fra den underordnede virksomhet skal i så fall så raskt som mulig forelegges den primærkompetente virksomhet, som tar stilling til om saksanlegget eller anken skal opprettholdes.

10.4 Fullmakt til å ta i mot forkynnelser, utpeke stedfortreder

Ordføreren tar i mot forkynnelser av saksanlegg (herunder forliksklage) mot kommunen, jf. domstoloven § 191. Dette gjelder også klager til Husleietvistutvalget, jf. husleietvistforskriften § 5, jf. domstoloven § 191.

Byrådet har fullmakt til å tildele kompetansen til å motta forkynnelser på kommunens vegne til andre enn ordføreren innenfor rammen av domstolsloven § 194.

Byrådet har fullmakt til å utpeke stedfortreder i enkeltsaker eller i bestemte sakstyper, jf. tvisteloven 2-5 andre ledd.

10.5 Fullmakt til å frafalle og ettergi kommunes krav på sakskostnader

Byrådet kan, i spesielle tilfeller, frafalle sakskostnader i forbindelse med at søksmål/anke mv. trekkes. Byrådet kan også ettergi sakskostnader kommunen er tilkjent.

Byrådet kan fastsette nærmere bestemmelser om når sakskostnader kan frafalles eller ettergis, og hvilke virksomheter som kan gjøre dette.

10.6 Fullmakt til å tilstå billighetserstatning

Byrådet har fullmakt til å tilstå billighetserstatning (erstatning på ikke-rettslig grunnlag ut fra konkret rimelighet).

10.7 Fullmakt til å avgjøre dekning av advokatutgifter til kommunalt ansatte

Byrådet kan avgjøre om kommunen skal dekke utgifter til advokat når det blir tatt ut søksmål mot en tjenestemann for forhold som har tilknytning til tjenesten.

Punkt 11 Fullmakt til å foreslå, samtykke til og eventuelt godkjenne eller forkaste resultat av konfliktrådsbehandling

Finanskomiteen:

i saker hvor økonomisk tap overstiger 350 G

Byrådet:

i saker hvor økonomisk tap ikke overstiger 350 G

Dersom handling som har forårsaket tap er begått av ansatt i Oslo kommune, eller under utførelsen av oppdrag for kommunen, skal reglene om personalmessige forføyninger nedfelt i retningslinjene for saksbehandlingen i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune følges, selv om samtykke til konfliktrådsbehandling gis.

Punkt 12 Påtalebegjæring og anmeldelse til politiet

Byrådet har fullmakt til å begjære påtale og til å anmelde mistanke om et straffbart forhold til politiet på vegne av kommunen.

Punkt 13 Fullmakt til å vedta forelegg og administrative gebyr

Byrådet har fullmakt til å vedta forelegg og godta administrative overtredelsesgebyr utstedt mot Oslo kommune.

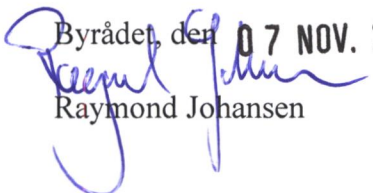
Punkt 14 Fullmakt til å begjære konkurs

Byrådet har fullmakt til å fremsette konkursbegjæring på kommunens vegne.

Punkt 15 Fullmakt til å utsette foreldelsesfrister

Byrådet har fullmakt til å la være å påberope foreldelse og til å gi utsettelse av foreldelsesfrister.

2. Byrådet får fullmakt til å gi utfyllende bestemmelser, eller vedta mindre vesentlige endringer i rettsinstruksen.
3. Rettsinstruks for Oslo kommune trer i kraft fra det tidspunktet byrådet bestemmer.
4. Bystyrets vedtak 10/01 oppheves.

Byrådet, den **07 NOV. 2019**

Raymond Johansen

Vedlegg tilgjengelig på Internett:	Høringssvar fra virksomheter
Vedlegg ikke tilgjengelig på Internett:	Ingen